

بسم الله الرحمن الرحيم

آشنایی با طب سنتی ایران

دکتر اعرج خدایی
MD.PHD

تعریف

- ▶ همراه (CAM)
- ▶ اخلاط
- ▶ حفظ سلامتی
- ▶ سلامتی : تعادل و توازن مزاج
- ▶ هزینه کمتر
- ▶ عوارض جانبی کمتر
- ▶ طبیعی
- ▶ کل نگر
- ▶ قوه مدبره

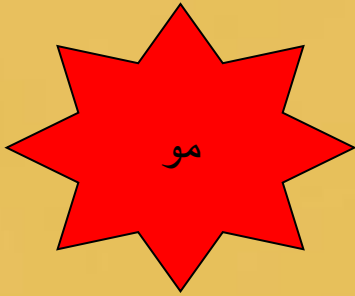
علائم کمک کننده در تعیین مزاج

حالات
نفسانی

رنگ بدن

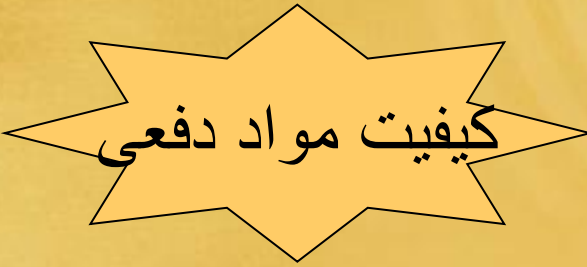
مو

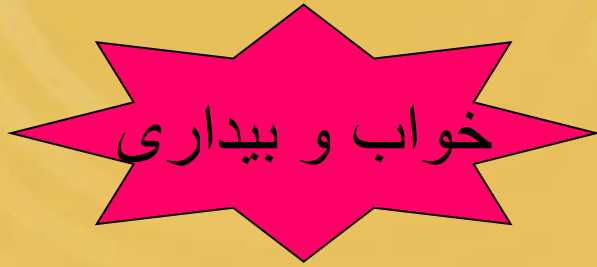
ملمس

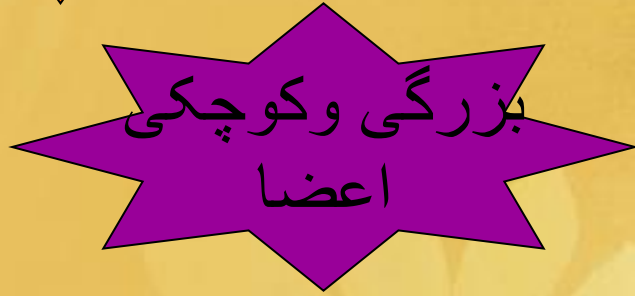
اندام

کیفیت مواد دفعی

خواب و بیداری

بزرگی و کوچکی
اعضا

تاثیر پذیری از کیفیات

افعال صادره از بدن

صفاوی مزاج ها

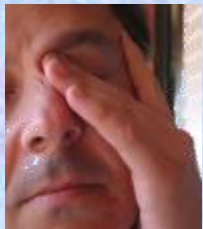
مزاج گرم و خشک

- زردی رنگ و چشم و زبان
- تلخی دهان و درشتی زبان
- خشکی دهان و بینی
- غثیان و قی زرد و سبز
- عطش زیاد و اشتهاى كم
- لاغر
- خواب كم و سبك-خواب دیدن
- درك سریع مطالب
- تحريك پذیر، عصبانیت زودرس و مضطرب
- حرکات و حرف زدن سریع-عجول هستند

دموی مزاج ها

مزاج گرم و تر

• سنگینی بدن و کسالت - خمیازه و کشاقوس

• خواب زیاد و سنگین (تشدید در بهار)

• قوی و شجاع

• خوش اخلاق و اهل بگو و بخند

• مطالب جدید را خوب درک نمی کنند و زود فراموش می کنند

• شیرینی دهان

• خونریزی از بن دندان و بینی شایع است

• خواب دیدن: اشیای سرخ و خون

• رنگ چهره قرمز

• هیکل درشت

بلغمی مزاج ها

مزاج سرد و تر

□ تنبلی و حرکات کند- حرف زدن آرام- خستگی زودرس

□ خوش خوابی

□ بلادت و کند فهمی

□ در خواب دیدن: آب و دریا و برف و باران و رعد

سوداوی مزاج

مزاج سرد و خشک

- چهره تیره

- پوست خشک و بی طراوت

- خون سیاه و غلیظ

- زیادی فکر و خیال – نگرانی – وسواس

- مستعد مشکلات روحی و روانی

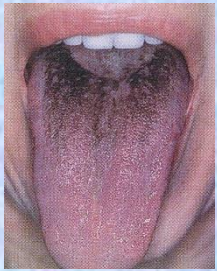
- افسرده

- گوشه گیر و کم جوش

- سوزش معده و اشتهای کاذب – ریزه خواری

- دیدن خوابهای هولناک از سیاهی و اشیای سیاه و مخوف

Dr.ARAJ

سودا

خوردنی‌های مضر

ترشی‌جات	سیب زمینی	عدس	ماش	سماق
کلم و گل کلم	شیر و ماست	دوغ و کشک	کاهو	نشاسته
گوشت گاو و گوساله	ماهی	ماکارونی و لازانیا	غوره	آش رشته
میوه‌های ترش و کال	نارنگی و پرتقال	اسفناج	کدو	گوجه فرنگی
هندوانه	کیوی	آلبالو و گیلاس	خیار	آلو و آلو زرد و...
قارچ	سوسیس و کالباس	سس و رب		انواع کنسرو و کمپوت

خوردنی‌های مفید

گوشت شتر	گوشت گوسفند	گوشت بوقلمون	گوشت بلدرچین	ترب سیاه
گندم	شیره انگور	شیره خرما	عسل	کنجد
هل	دارچین	زنجبیل	زعفران	زیره
کرفس	ترخون	جعفری	ریحان	مرزه و نعناع
سیر و موسیر	تره	شوید	شنبلیله	فلفل سیاه
نارگیل	به	سیب	طالبی	انجیر
بادام	گردو	فندق	پسته	

رژیم غذایی گروه سودا				
خوردنی‌های مضر				
گوشت گاو و گوساله	ماهی شور و دودی	سوسیس و کالباس	رب و سس	ماکارونی و لازانیا
غذاهای مانده	نان سنگک بیات یا خمیر	پنیر شور	ماست ترش	کشک
کلم و گل‌کلم	عدس	بادمجان	قارچ	گوجه فرنگی
ترشیجات	لیموترش و آبلیمو	آبغوره	سرکه	شوریجات
لوبیا سبز	ذرت	چای پررنگ	میوه‌های ترش	کیوی
میوه‌های سرد و ترش	گریپ فروت	سیب زمینی	نمک زیاد	انواع کنسرو و کمپوت
خوردنی‌های مفید				
گوشت بره	زرده تخم‌مرغ	نخودآب	سوپ جو	کره
عسل	فرنی بادام	گندم	انجیر	توت سفید
سیب شیرین	طالبی شیرین	به	آلوی شیرین	انگور شیرین
کشمش و مویز	مربای عسلی بالنگ	شیره خرما و انگور	آب نارگیل	خربزه
ترب	جعفری	نعنا	ریحان	ترخون
مرزه	تره	کرفس	کنگر	چغندر
بادام	فندق	هل	دارچین	

رژیم غذایی گروه صفر				
خوردنی‌های مضر				
سرخ کردنی	غذاهای چرب	گوشت قرمز	گوشت شتر	تخم مرغ
فسنجان	بادمجان	ماکارونی	کرفس	نسکافه
انجیر	سیر	پیاز	جعفری	تره
شاهی	شوید	فلفل	گردو	فندق
زعفران	دارچین	زنجبیل	اسفناج	طالبی
نارگیل	موز	خربزه	آناناس	انواع کنسرو و کمپوت
خوردنی‌های مفید				
سوپ جو	آب دوغ خیار	ماست و خیار	کدو خورشیدی	نان جو
عدس و ماش	روغن زیتون	ماءالشعیر	مرکبات	بادام درختی
گیلاس	آلبالو	گوجه سبز	انار	شاتوت
هلو	زردآلو	خیار	آلو	کاهو
هویج	تمشک	زرشک	سیب	لیمو ترش تازه
هندوانه (کم)	گریپ فروت	تمر هندی	آب انار	رب انار
گشنیز	لیمو عمانی			

سوآل

؟

؟

؟

؟

!

!

!

؟

أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ: الْحَقُّ أَوْسَعُ الْأَشْيَاءِ فِي التَّوَاصُفِ وَأَضْيَقُهَا فِي التَّنَاصُفِ

دایره حق گسترده‌ترین چیزها در گفتار و تنگترین آنها در
عمل است

نهج البلاغه خطبه ۲۱

باسپاس فراوان

و آرزوی توفیق